

MET BOEKHOUDEN

Nak 162 VOLGENS DE

DUBBELE METHODE

ZONDER MEESTER

in korten tijd te leeren.

274

PRIJS 30 CENT.

UITGAVE: A.W. SEGBOER. DEN HAAG.

Lith: F. Gräfe Delft.

E

Va 162
274

ZELFONDERRICHT

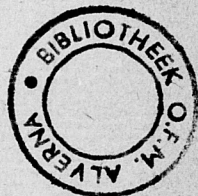
IN

ET BOEKHOUDEN

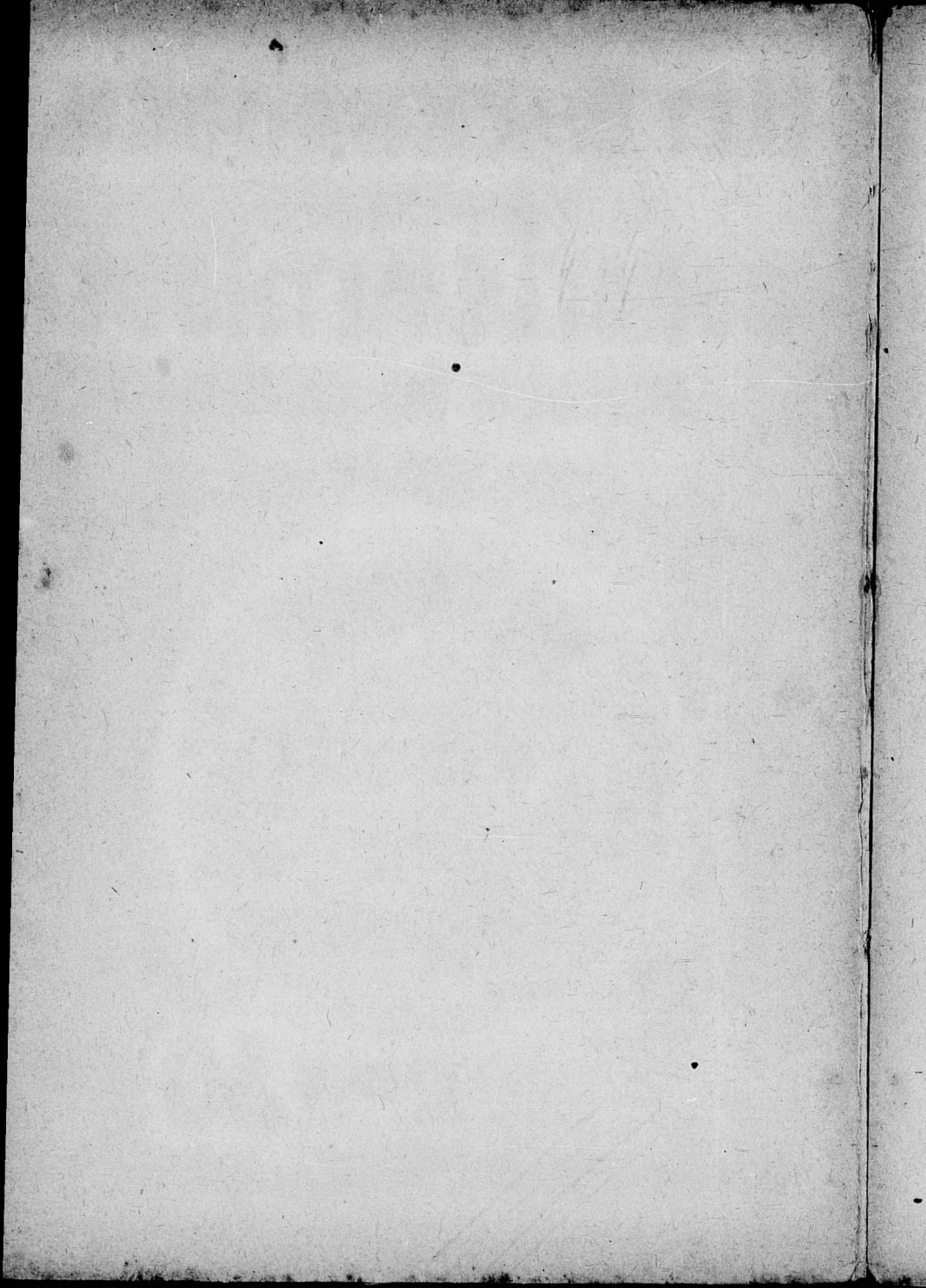
VOLGENS DE

dubbele Methode.

3e druk.

UITGAVE
A. W. SEGBOER
DEN HAAG.

VOORWOORD.

Het is ons inderdaad een genoegen, in vervolg op ons werkje „Enkelvoudig Boekhouden”, eene kleine verhandeling betreffende de dubbele methode te verspreiden en wel hoofdzakelijk ten gevolge eener ons van verschillende zijden gegeven wenk. Nu derden ons als ’t ware daartoe aangespoord hebben, hebben wij het werk met ambitie ter hand genomen. Het is ons echter gebleken dat verschillende personen die hoegenaamd niets van boekhouden af wisten en met ons boekje „Enkelvoudig Boekhouden”, kennis gemaakt hebben, gaarne de dubbele methode op dezelfde wijze behandeld zagen. Vandaar dat deze uitgave evenmin als de vorige verhandeling, bestemd is voor den a. s. examencandidaat. Ons doel is slechts, zooals reeds gezegd, het boekhouden op populaire wijze te verklaren en wanneer ons boekje velen, die met de dubbele methode nog onbekend zijn, licht verschaft, dan is ons doel voor een groot deel bereikt. Om een ieder in de gelegenheid te stellen met onze uitgave kennis te maken is ook voor dit werkje de prijs bijzonder laag gesteld.

DE SCHRIJVER.

INHOUD.

	Blz.		Blz.
A. Theorie.	5	5. Debiteuren- en	
1. Inleiding.	5	Crediteurenboek	34
Ontstaan der dubbele		B. Maandboeken. . . .	5
methode	6	1. Journaal	36
Vennootschappen en		2. Grootboek	37
de dubbele methode	6	3. Proefbalans.	40
Bepalingen van het		4. Werkzaamheden	
Wetb. van Kooph.	8	bij de balans . . .	41
2. Grondbegrippen der		B. Practisch gedeelte.	
dubbele methode	8	Gang van zaken . . .	42
Debet en Credit . . .	8	Index op het Groot-	
Boeken van accepten	18	boek	47
Samenstelling van het		Index op het Debiten-	
Grootboek	19	ren- en Crediteu-	
Proefbalans	21	renboek	48
Inventaris	23	Lijst van verschillende	
Balans.	31	boeken	49
Sluitposten.	26	1. Ingaandebalans . . .	50
Verlies- en Winst-re-		2. Kasboek	52
kening.	27	3. Memoriaal	55
Afsluiting Grootboek	28	4. Debiteuren- en Cre-	
3. Keus der rekeningen	32	diteurenboek . . .	61
Debiteuren- en Credi-		5. Wisselboek	66
teurenboek.	32	6. Acceptenboek	67
4. Keus der boeken. . .	33	7. Klad-Journaal	68
A. Dagboeken.	34	8. Journaal	70
1. Kasboek	35	9. Grootboek	72
2. Memoriaal	34	10. Proefbalans	80
3. Inkoopboek. . . .	34	11. Inventaris.	82
4. Verkoopboek . . .	34	12. Sluitposten	84

A. Theorie.

Industrieel. Uwe voorspelling, dat wij elkaar wel spoedig weder zouden ontmoeten, is inderdaad verwezenlijkt en wel omdat de twee opmerkingen, welke u mij omtrent de enkelvoudige methode gemaakt hebt, niet uit mijne gedachte gegaan zijn. En in verband daarmee heb ik u om een onderhoud verzocht.

Leeraar. Hadden deze opmerkingen betrekking op de gebreken, die de enkelvoudige methode aankleven?

Industrieel. Juist, bij het inrichten mijner boekhouding deelde u mij mede, dat eene boekhouding volgens de enkelvoudige methode slechts half werk is en bovendien de noodige contrôle mist, hetgeen van de dubbele methode niet gezegd kan worden. Nu ik met boekhouden wat bekend geworden ben en van het nut eener goede boekhouding doordrongen ben, geef ik ook aan de dubbele methode de voorkeur.

Leeraar. Uit uwe woorden op te maken, zoudt u wat meer van de dubbele methode willen weten, misschien wel onderricht daarin wenschen te ontvangen.

Industrieel. Ik wenschte nog verder te gaan en de boekhouding mijner sigarenfabriek volgens de dubbele methode in te richten.

Leeraar. Daar uwe boekhouding zoodanig is ingericht, dat die ieder oogenblik hervormd kan worden volgens de dubbele methode, bestaat niet het minste bezwaar daartegen.

Industrieel. Na deze woorden ben ik spoedig besloten. Laten wij op hetzelfde tijdstip beginnen, waarop wij de boekhouding volgens de enkelvoudige methode ingericht hebben. Dan heb ik hetzelfde voordeel n.l. dat ik op 31 December dus na verloop van één maand, de boeken reeds kan afsluiten volgens de dubbele methode. Doch voor ik verder ga, wil

ik u even vragen of u mij weet te zeggen, wie toch de uitvinder der dubbele methode geweest is.

Leeraar. Zoo min als u mij weet te zeggen wie de uitvinder der Nederlandsche taal geweest is, zoo min weet ik u te zeggen, wie de uitvinder der dubbele methode geweest is, daar dat geen werk van uitvinding is, gelijk de telefoon en dergelijke, doch van geleidelijke ontwikkeling, met dat gevolg, dat het Boekhouden nu een wetenschap genoemd wordt.

Industrieel. Indien mijn geheugen mij geen parten speelt meen ik toch eens gelezen te hebben dat een Italiaansche monnik het Dubbel Boekhouden uitgevonden moet hebben.

Leeraar. U denkt zeker aan den monnik Lucas Paciolo te Borgo a/d Tiber, (1504), doch deze is niet alleen. Ook Gramaticus te Weenen (1518), Domenico Manzoni te Venetië (1554), Frater Don Angelo Pietra te Mantua (1586), Overheiden & Goesens te Hamburg (1594), en Pater Flori te Palermo (1636), zijn in hun tijd als specialiteiten beschouwd die, met Paciolo in 't voorste gelid, het boekhouden uitgedacht en primitief bewerkt hebben.

Industrieel. Dank u, doch alvorens verder te gaan, moet ik u mededeelen dat ik mijne fabriekszaak met alle activa en passiva overgedaan heb aan mijn beide schoonzonen, die de onderneming voor gemeenschappelijke rekening zullen voortzetten en wilde ik u daarom vragen of deze verandering nog buitengewone moeilijkheden voor het inrichten der dubbele methode oplevert.

Leeraar. In 't geheel niet. Bij eene vennootschap, waar het zoozeer op wederzijdsch vertrouwen aankomt, is de dubbele methode bijkans noodzakelijk. Alhoewel het wetboek van Koophandel verschillende voorschriften, betreffende vennootschappen bevat, is het toch aan te raden eên goed gestipuleerd contract aan te gaan, eensdeels omdat het W. v. K. niet in alle gevallen voorziet, andersdeels om de wederzijdsche rechten en verplichtingen nauwkeuriger vast te stellen.

Industrieel. Voor dezen wenk ben ik u dankbaar; zoudt

u zoo goed willen zijn mij een en ander omtrent zulk een contract mede te deelen?

Leeraar. Met genoegen. Ten eerste is het raadzaam te bepalen dat de boekhouding volgens de dubbele methode gehouden zal worden. Het W. v. K. schrijft daaromtrent niets voor. Ten tweede moet men stipuleeren dat elk der vennoten een Privé-rekening in de boeken heeft, waarop al het geen hij opgenomen heeft, geboekt wordt en waarop eveneens de eventueel behaalde winst verrekend wordt. De kapitaal-rekening der vennoten ondergaat dan alleen verandering, wanneer er van een surplus of vermeerdering dan wel van eene kapitaal-onttrekking sprake is. Veelal wordt overeengekomen dat van de winst allereerst 4 % intrest afgetrokken wordt over het gestorte kapitaal van elk der firmanten, en de rest daarna hoofdelijk verdeeld. Verder dient men maatregelen te nemen, om te voorkomen dat de Vennoot, die het grootste kapitaal ingebracht heeft, te veel macht heeft. In zulke gevallen omschrijft men gewoonlijk ieders rechten en verplichtingen.

Industrieel. Dat is werkelijk iets wat ik mijnen schoonzonen onder 't oog zal brengen.

Leeraar. Zijt u al besloten op welke wijze de overdracht zal plaats hebben?

Industrieel. Mijn plan is om met de zaak ieder der firmanten f 30000 te schenken. Het kapitaal, waarmede ik begonnen ben, bedraagt f 90000, zoodat er nog f 30000 overblijft, welk bedrag zij als 2e Hypotheek ad 4 % moeten boeken. Voor de behaalde winst totaal f 14452.38 moeten zij mij in Rekening courant crediteeren. Ik geloof dat ik niet beter kan handelen,

Leeraar. Dat is feitelijk uw zaak. Maar ik moet u ernstig op het hart drukken uwe opvolgers vooral op het nut der boekhouding volgens de dubbele methode te wijzen.

Industrieel. Doordat zij geen handelschool bezocht hebben weten zij niets van Boekhouden af en zullen zij dus in dit opzicht wel aan mijn raad gehoor geven, en ten slotte zou ik

gaarne uwe opinie er over willen weten, dat het W. v. K. geen bepaalde methode van het boekhouden voorschrijft.

Leeraar. De wet zegt alleen dat de koopman verplicht is dagboek te houden (zie W. v. K. art. 6—13). Zoodoende is hij vrij in de keuze en dit is niet meer dan billijk, daar de boekhouding ingericht moet worden naar de eischen der zaak en die zijn voor iedere zaak verschillend.

Industrieel. Hebben alle rechters zooveel verstand van boekhouden dat zij beoordeelen kunnen of de boeken bijgehouden zijn zooals het behoort?

Leeraar. Geldt het eene eenigszins ingewikkelde kwestie dan zal de rechter wel het advies inwinnen van deskundigen. De voornaamste bepaling is wel dat ieder koopman verplicht is, jaarlijks een inventaris alsmede balans op te maken en die eigenhandig te onderteekenen. Bij ons is het nu zaak duidelijk te doen uitkomen waarom de dubbele methode de voorkeur verdient en deze methode zoo duidelijk mogelijk te verklaren.

2. Grondbegrippen der dubbele Methode.

Industrieel. Alhoewel ik mijn schoonzonen op de hoogte gebracht heb met het enkelvoudig boekhouden, moet ik u toch verzoeken de dubbele methode zoodanig toe te lichten dat zij u met gemak kunnen volgen.

Leeraar. Ik zal aan uw verzoek voldoen. De eerste grondgedachte is, dat bij de dubbele methode als 't ware 2 personen tegenover elkaar staan n.l. gever en ontvanger of wel koopman en zaak.

Zoo kan de gever (de koopman) optreden als verkooper van goederen, als leverancier van arbeid, als geldschietor of gever van andere betalingsmiddelen en kan de ontvanger (de zaak) optreden als kooper der goederen, als nemer der arbeid en als geldnemer. Daar bij zaken geen schenkingen voorvallen volgt hieruit, dat bij iedere boeking eene tegenboeking moet plaats vinden. Alle posten moeten dus, om aan deze grondgedachte te voldoen, tweemaal geboekt worden, waarbij

dan de zaak aan den éénen kant staat en de koopman aan den anderen kant; vandaar de naam van *dubbel boekhouden*. Wijl nu deze dubbele boeking bij de enkelvoudige methode niet te pas komt, noemt men deze een onderdeel van de dubbele methode.

Industrieel. Aangezien de posten bij de dubbele methode tweemaal geboekt werden, begrijp ik dat men ze op dien grond den betreffenden naam gegeven heeft, maar waarom is de enkelvoudige methode een onderdeel van de dubbele?

Leeraar. Daartoe moeten wij dan de gevers en ontvangers meer van nabij beschouwen. Nu eens staan zij buiten de zaak dan weer daarbinnen. Buiten het bedrijf staan: 1o. de met ons in relatie staande huizen, 2o. onze clientèle, 3o. leveranciers, 4o. agenten, 5o. commissionairs of makelaars en 6o. bankiers; daarbinnen: 1o. de firmanten of eigenaars der zaak, 2o. de kas, 3o. de wissels, effecten, goederen, onroerende goederen, roerende goederen, hypotheken, en onkosten. Bij de enkelvoudige methode vraagt men alleen van wien men te vorderen heeft, en aan wien men verschuldigd is, terwijl de dubbele methode nog verder gaat en vraagt: ten wiens behoefte ontstaat er eene vordering of schuld. Schreef het W. v. K. niet voor, dat men ten allen tijde verplicht is Inventaris en Balans op te maken, ik geloof, dat velen het nog zouden nalaten.

Doch laat ons hierop niet verder ingaan. Ik zal nu de dubbele methode met voorbeelden duidelijk maken.

Eerste post. De zaak wordt begonnen met *f* 30000 aan contanten.

Hier is de firmant of firmanten gever(s) en de kas ontvanger. In de boeken duidt men den eersten persoon of personen aan met *kapitaalsrekening* en de kas met *kasrekening*. Als men nu weet dat al wie ontvangt debet is en al wie geeft credit, dan is het duidelijk dat hier de kas(sier) debet en de kapitaalsrekening (firmanten) credit is. In het grootboek geeft men elke rekening 2 blz. de linker debet en de

rechter credit. Zoodoende komt de eerste post in het grootboek op de 2 betreffende rekeningen als volgt te staan.

Kas aan kapitaal.			
Fol. 1 <i>Debet.</i>	<i>a</i>	Kapitaal.	Fol. 1 <i>Credit.</i>
		Per ingebracht (of bedrijfskapitaal)	f 30000

Fol. 2 <i>Debet.</i>	<i>b.</i>	Kas.	Fol. 2 <i>Credit.</i>
Aan kapitaal	f 30000		

Tweede post: Ten einde het geld rentegevend te maken wissels gekocht, die na aftrek van het disconto een waarde vertegenwoordigen van f 20.000. Hier geeft de kassier (kas) en ontvangt de wisselrekening. Dus komt deze post als volgt te staan:

Wisselrekening aan kas.			
Fol. 2 <i>Debet.</i>	<i>c.</i>	Kas.	Fol. 2 <i>Credit.</i>
		Per wissels	f 20000

Fol. 3 <i>Debet.</i>	<i>d</i>	Wisselrekening.	Fol. 3 <i>Credit.</i>
Aan ingekocht	f 20000		

Derde post: Voor verschillende onkosten totaal f 300 betaald.

Hier geeft de kas en ontvangt of ontvangen verschillende personen dat bedrag. Dus:

Onkosten. aan kas.			
Fol. 2. <i>Debet.</i>	<i>e</i>	Kas.	Fol. 2. <i>Credit.</i>
		Per onkosten	f 300

Fol. 4 <i>Debet</i>	<i>f</i>	Onkosten.	<i>Credit.</i>
Aan betaalde kosten	f 300		

Vierde post: Factuur ontvangen van J. De Winter, Amsterdam, wegens door hem afgezonden goederen ten bedrage van f 50000.

De Winter geeft en de magazijnhouder (Goederenrekening) ontvangt, dus:

Goederen aan J. De Winter.			
Fol. 5 <i>Debet.</i>	<i>g</i>	J. de Winter, Amsterdam.	Fol. 5 <i>Credit.</i>
		Per geleverde goederen	f 50000

Fol. 6 <i>Debet</i>	<i>h</i>	Goederen.	Fol. 6 <i>Credit.</i>
Aan diverse goederen	f 50000		

Vijfde post: J. De Winter te Amsterdam, ontvangt op voorschot f 3000 aan contanten.

Hier is de kas(sier) de geveren J. de Winter ontvanger, dus:

J. De Winter
aan kas.

Fol. 2	<i>Debet</i> <i>i</i>	Kas.	Fol. 2
			<i>Credit.</i>
		Per De Winter	f 3000

Fol. 5	<i>Debet</i> <i>j</i> J. De Winter, Amsterdam.	Fol. 5
		<i>Credit.</i>
Aan kassa	f 3000	

Zesde post: J. De Winter te Amsterdam, ontvangt op verdere afrekening een wissel groot f 7000.

Hier geeft de wisselrekening en ontvangt J. de Winter, dus:

J. De Winter te Amsterdam
aan Wisselrekening.

Fol. 3	<i>Debet</i> <i>k</i>	Wisselrekening.	Fol. 3
			<i>Credit.</i>
		Per onze remise aan	
		J. De Winter	f 7000

Fol. 5	<i>Debet</i> <i>l</i> J. de Winter, Amsterdam.	Fol. 5
		<i>Credit.</i>
Aan onze remise	f 7000	

Zevende post: J. De Winter te Amsterdam trekt op ons een wissel, groot f 15000, dien wij accepteren, om later bij verval te betalen.

Hier is de acceptenrekening credit en J. De Winter debet, dus:

J. De Winter aan Acceptenrekening.			
Fol. 7 Debet.	m	Acceptenrekening.	Fol. 7 Credit.
		Per accept. J. De Winter	f 15000

Fol. 5. Debet.	n	J. de Winter te Amsterdam.	Fol. 5 Credit.
Aan een accept		f 15000	

Achtste post: Ontvangen voor à contant verkochte goederen f 8000. Hier geeft de goederenrekening en ontvangt de kas, dus:

Kas aan Goederen.			
Fol. 6 Debet.	o	Goederen.	Fol. 6 Credit.
		Per à contant afgeleverd	f 8000

Fol. 2 Debet.	p	Kas	Fol. 2 Credit.
Aan verkochte goederen		f 8000	

Negende post: Voor vracht op goederen betaald:

Hier geeft de kas en wordt de betaling der vracht ten behoeve van de goederenrekening gedaan, ergo ontvangt de goederenrekening, dus :

		Goederen aan kas.	
Fol. 6			Fol. 6
<i>Debet.</i>	<i>q</i>	<i>Goederen.</i>	<i>Credit.</i>
Aan vracht		f 500	
Fol. 2.			Fol. 2
<i>Debet.</i>	<i>r</i>	<i>Kas.</i>	<i>Credit.</i>
			Per vracht op goederen f 500

Tiende post: Factuur gezonden aan F. De Molenaar te Maastricht, over hem gezonden goederen ten bedrage van f 25000.

Hier geeft de goederenrekening en ontvangt De Molenaar, dus :

		De Molenaar aan goederen.	
Fol. 6			Fol. 6
<i>Debet.</i>	<i>s</i>	<i>Goederen.</i>	<i>Credit.</i>
			Per aan De Molenaar gezonden goederen f 25000
Fol. 8			Fol. 8
<i>Debet.</i>	<i>t</i>	<i>F. De Molenaar te Maastricht.</i>	
Aan goederen		f 25000	

Elfde post: Ontvangen van F. De Molenaar te Maastricht op afrekening f 5000.

Hier geeft de Molenaar en ontvangt de kas, dus:

Kas
aan de Molenaar.

Fol. 8	<i>Debet.</i> u F. de Molenaar te Maastricht.	Fol. 8	<i>Credit.</i>
		Per kassa	f 5000
Fol. 2	<i>Debet.</i> v	Kas.	Fol. 2
			<i>Credit.</i>
	Aan F. De Molenaar f 5000		

Twaalfde post: Remise ontvangen van F. De Molenaar te Maastricht groot f 6000 op afrekening.

Hier geeft De Molenaar en ontvangt de wisselrekening, dus:

Wisselrekening
aan F. de Molenaar.

Fol. 3	<i>Debet.</i> w	Wisselrekening.	Fol. 3	<i>Credit.</i>
	Aan remise De Molenaar	f 6000		
Fol. 8	<i>Debet.</i> x F. de Molenaar te Maastricht.		Fol. 8	<i>Credit.</i>
		Per zijne remise	f 6000	

Dertiende post: Getrokken op F. de Molenaar te Maastricht een wissel groot f 1500, dien zij accepteren om later te betalen.

Hier geeft F. De Molenaar (de belofte om te betalen) en ontvangt de wisselrekening, (die belofte,) dus:

Wissels aan
F. De Molenaar te Maastricht.

Fol. 3			Fol. 3
<i>Debet.</i>	<i>ij</i>	Wissels.	<i>Credit.</i>

Aan den wissel op den Molenaar f 1500	
---	--

Fol. 8			Fol. 8
<i>Debet.</i>	<i>z</i>	F. De Molenaar te Maastricht.	<i>Credit.</i>

	Per zijn geaccepteerden wissel f 1500
--	---

Veertiende post: Betaald voor kantoormeubelen f 900.

Hier geeft kas en ontvangt het kantoor de verschillende meubelen, dus:

		Kantoormeubelen (of roerende goederen.) aan Kas.	
Fol. 9			Fol. 9
<i>Debet.</i>	<i>a</i> ¹	Roerende goederen.	<i>Credit.</i>

Aan diverse meubelen f 900	
----------------------------	--

Fol. 2			Fol. 2
<i>Debet.</i>	<i>b</i> ¹	Kas.	<i>Credit.</i>

	Per kantoormeubelen f 900
--	---------------------------

Vijftiende en zestiende post: Betaald voor salarissen f 250 en voor kantoorhuur f 300.

2

1899

Dec.

		10 Onkosten.	11 Arbeidsloonen.	12 Privé Piet van den Berg.	13 Privé Koos Hoek.
1899					
Nov.	30 Saldo's	f			
"	30 Kasboek	—	—	—	—
"	30 Memoriaal	4000	8500	2000	2000
"	30 Proefbalans	—	—	1500	1500
"	30 Activa	4000	8500	3500	3500
"	30 Passiva	—	—	—	—
"	30 Winst	—	—	—	—
"	30 Verlies	—	—	—	—
"	30 Netto winst	—	8500	—	—
		4000	8500	3500	3500
Dec.	1 Saldo's	f			
		—	—	—	—

Proefbalans Grootboek 30 November 1899.

Fol.	Naam der rekening.	Debet.	Credit.
Grootb.	1 Kas f	43869 87	43179 47
"	2 Wissels. -	6800 —	4000 —
"	3 Onroerende goederen. . -	73000 —	— —
"	4 Roerende goederen . . -	13500 —	— —
"	5 Goederen of koopman schappen.	145000 —	143675 16
"	6 Kapitaal Van den Berg . -	— —	30000 —
"	7 " Hoek -	— —	30000 —
"	8 Accepten -	1679 47	7000 —
"	9 Debiteuren en Crediteuren -	267675 16	313169 87
"	10 Onkosten -	4000 —	— —
"	11 Arbeidsloonen -	8500 —	— —
"	12 Privé Piet v. d. Berg. . -	3500 —	— —
"	13 Privé Koos Hoek . . . -	3500 —	— —
		571024 50	571024 50

Inventaris voor de afsluiting op 30 November 1899.

(Zie „Dubbel Boekhouden”, blz. 50 en 51).

I. ACTIVA.			
Grootb.	1 Kas.		
	voor saldo	f	690 40
"	2 Wissels		
	voor saldo	-	2876 34
"	3 Onroerende goederen		
	voor saldo	-	73750 —
"	4 Roerende goederen		
	voor saldo	-	13143 20
"	5 Goederen		
	voor saldo	-	20355 30
	Transporteeren f		110815 24

Grootb.	9	Transport <i>f</i>			110815	24
		Debiteuren en Crediteuren				
		voor volgende Debiteuren				
		G. Bijl te Utrecht	-	3764	20	
		Moet en Westrum te Leiden	-	12477	14	
		H. Wolf te Haarlem	-	11632	—	
		H. van Os te Amsterdam	-	5000	—	32873
		Totaal der activa <i>f</i>			143688	58
II. PASSIVA.						
Grootb.	6	Kapitaal				
		voor den inbreng van				
		P. v. d. Berg	-	30000	—	
		Koos Hoek	-	30000	—	60000
"	7	Accepten				
		voor de loopende accepten	-		5320	53
"	9	Debiteuren en Crediteuren				
		voor de volgende crediteuren				
		De Ruiter & Co. te Arnhem				
		Hypoth. I	-	30300	—	
		Jan de Vries Hypoth. II	-	30000	—	
		Jansen & Vink te Hoorn	-	919	82	
		P. Duiker te Amsterdam	-	1645	30	
		K. Voet te Bordeaux	-	1050	55	
		Jan de Vries te Gouda	-	14452	38	78368
"	12	Privé P. v. d. Berg.				
		voor zijn aandeel in de winst-		3500	—	
		af opgenomen	-	3500	—	—
"	13	Privé Koos Hoek				
		voor zijn aandeel in de winst-		3500	—	
		af opgenomen		3500	—	—
		Totaal der passiva <i>f</i>			143688	58

III. WINST.				
Grootb.	2	Wissels	f	76 34
"	3	Onroerende goederen	-	750 —
"	5	Koopmanschappen	-	19030 46
		Totaal winst	f	19856 80
IV. VERLIES.				
Grootb.	4	Roerende goederen	f	356 80
"	10	Onkosten	-	4000 —
"	11	Arbeidsloonen	-	8500 —
"	12	Winstaandeel P. v. d. Berg-	-	3500 —
"	13	Winstaandeel Koos Hoek	-	3500 —
		Totaal verlies	f	19856 80

Voor conform Piet v. d. Berg.
Koos Hoek.

Sluitposten einde November 1899.

1. Kas.

P. B.	f 43869,87	f 43179,47
Inv.	—	„ 690,40
	f 43869,87	f 43869,87

2. Wissels.

P. B.	f 6800,—	f 4000,—
Inv.	—	„ 2876,34
Winst „	76,34	—
	f 6876,34	f 6876,34

3. Onroerende goederen.

P. B.	f 73000,—	f —
Inv.	—	„ 73750,—
Winst „	750,—	—
	f 73750,—	f 73750,—

4. Roerende goederen.

P. B.	f 13500,—	—
Inv.	—	f 13143,20
Winst	—	„ 356,80
	f 13500,—	f 13500,—

5. Koopmanschappen.

P. B.	f 145000,—	f 143675,16
Inv.	—	„ 20355,30
Winst „	19030,46	—
	f 164030,46	f 164030,46

6. Kapitaal Piet van den Berg.

P. B.	—	f 30000,—
Inv.	f 30000,—	—
	f 30000,—	f 30000,—

7. Kapitaal Koos Hoek.

P. B.	—	f 30000,—
Inv.	f 30.000,—	—
	f 30.000,—	f 30000,—

8. Accepten.

P. B.	f 1679,47	f 7000,—
Inv.	„ 5320,53	—
	f 7000,—	f 7000,—

9. Debiteuren en Crediteuren.

P. B.	f 267675,16	f 313169,87
Inv. „	78368,05	„ 32873,34
	f 346043,21	f 346043,21

10. Onkosten.

P. B.	f 4000,—	—
Verlies	—	f 4000,—
	f 4000,—	f 4000,—

11. Arbeidslooien.

P. B. f 8500,—	—
Verlies —	f 8500,—
f 8500,—	f 8500,—

12. Privé Piet van den Berg.

P. B. f 3500,—	—
Winstand. —	f 3500,—
f 3500,—	f 3500,—

13. Privé Koos Hoek.

P. B. f 3500.—	—
Winstand. —	f 3500,—
f 3500.—	f 3500.—

Toelichting: De Winsten en Verliezen zijn samengesteld volgens de Inventaris blz. 21 en 22. Bij de Amerikaansche methode dient dus de Inventaris tegelijk als Balans en als Winst- en Verliesrekening.

Kasboek.

1

1

Debet.		Maand December 1899.				Credit.	
1	Aan Saldo:	f	690	40			
D.-C.3	H. Wolf, te Haarlem	-	2000	-	D.-C.5	3 H. van Os, te Rotterdam	f 2000 -
6	Van Dijk Huishuur	-	115	50		4 Jansen en Vink, te Hoorn	- 220 -
D.-C.1	G. Bijl, te Utrecht	-	2071	10		6 B. van Noort,	- 61 55
7	Martens & Co, Wissel No. 1	-	291	20		7 Woningreparatie	- 65 50
D.-C.2	Moet en Westrum te Leiden	-	2500	-		7 Machinefabriek	- 65 50
10	D. Koller te Utrecht	-	85	30		7 De Groot, alhier	- 1073 33
11	sigaren à contant	-	1207	50		voor den wissel van	- 390 50
	De Groot, alhier	-	650	-		Jansen en Vink	- 134 60
D.-C.14	Wissel No. 3	-	250	-		Arbeidslooenen	- 180 -
17	Moet en Westrum te Leiden	-				Belasting	- 1452 38
	Van Veen en Co.	-				Import Mij, voor nieuwe lift	- 396 70
	Wissel No. 12	-				Jan de Vries	- 5974 56
		-				Arbeidslooenen 20 werk- lieden	- 396 70
	Transporteeren	-	9861	-		Transporteeren	- 5974 56

Maand December 1899.				Credit.		
Debet.	Aan:	Transport f	9861	Per:	Transport f	
19	J. Hunz te Zwolle, voor sigaren à contant	-	25 60	20	N. van Leusden, te Alkmaar voor Sigaren	35 40
D.-c.124	G. Bijl, te Utrecht	-	1134 50	21	Arbeidslooïnen voor 20 werklïeden	401 24
27	Bakker, te Breda voor tabak à contant	-	15 40	21	Papierfabriek alhier, voor zakjes	42 50
				21	Gemeente Gasfabriek voor Gas	63 50
				23	L. van Ham, voor Gas-lampen.	85 30
				23	J. Adam, voor reparatie der gasleidingen	37 50
				23	De Groot, wissel No. 14	2470 12
				24	E. van Brakel alhier, voor den wissel van Jansen en Vink	624 60
				27	Pakschuit Schiedam voor vracht	22 75
				c.-c.4.27	De Ruiter & Co. te Arnhem voor intrest op de Hy-potheeek	300 —
	Transporteeren f	11036 50			Transporteeren	10057 47

Debet.		Maand December 1899.		Credit.		
	Aan:	Transport f	11036 50	Per:	Transport f	10057 47
D.-C.28	Moet & Westrum te Leiden -	3000 —		27	H. Köster, voor woning-reparatie	24 60
31	L. Madsen, te Madrid voor -			28	Arbeidslooenen voor 20 werklieden	395 80
	sigaren à contant -	2000 —		29	Jos. Gort, voor reclame-platen	354 90
				31	Boekhouder van Gelder	
				31	Salaris over December	250 —
				31	Magazijnchef Kramer	150 —
				31	Salaris over December	
				31	Klerk Boest, Salaris over December	100 —
				31	Kosten volgens kleine kas	24 96
				31	Saldo	4678 77
					Totaal f	16036 50

3. Memoriaal.

1

Maand December 1899.

D. & C.3	2 December.			
	H. Wolf te Haarlem te crediteeren voor zijn Wissel No. 5. <i>f</i>			1200 —
	2			
D. & C.3	Factuur gezonden aan H. Wolf te Haarlem over geleverd:			
	100 kistjes sigaren <i>f</i>	262	50	
	100 „ sigaretten -	95	—	
	30 Ko. tabak -	54	—	411 50
	waarvoor hij gedebiteerd moet worden.			
	3			
D. & C.5	H. van Os te Rotterdam te crediteeren voor eene cheque ten behoeve van: Privé P. v. d. Berg <i>f</i>	1500		
	Idem K. Hoek -	1500		3000 —
	3			
D. & C.6	Jansen & Vink te Hoorn te debiteeren voor onzen wissel No. 2 <i>f</i>			634 94
	3			
D. & C.6	Jansen & Vink te Hoorn te crediteeren voor ontvangen:			
	2 kisten sigaren <i>f</i>	479	60	
	2 „ sigaretten -	267	75	747 35
	3			
D. & C.6	H. van Os te Rotterdam te crediteeren voor zijn wissel No. 6 <i>f</i>			981 26

Maand December 1899.

		4			
D. & C.	8	K. Voet te Bordeaux te debiteeren voor onzen wissel No. 6 <i>frs.</i>	2031	60	981 26
		*)			
		4			
D. & C.	6	Jansen & Vink te Hoorn <i>f</i> te debiteeren voor korting <i>f</i>			5 10
		5			
D. & C.	7	P. Duiker te Amsterdam te crediteeren voor door hem geleverd.			
		1 kist sigaren <i>f</i>	48	—	
		2 kisten sigaretten	53	75	
		1 kist tabak	40	—	141 75
		5			
D. & C.	7	P. Duiker te Amsterdam te debiteeren voor zijn wissel <i>f</i>			420 —
		6			
D. & C.	1	G. Bijl te Utrecht te crediteeren voor korting <i>f</i>			20 50
		6			
D. & C.	1	G. Bijl te Utrecht te crediteeren voor zijn wissel No. 7 <i>f</i>			171 50
		6			
D. & C.	2	Moet & Westrum te Leiden te crediteeren voor hun cheque op Maas <i>f</i>			500 —

*) Gewoonlijk heeft men voor buitenlandsche huizen, waarmede men zaken doet, 2 hoofden, waarvan 1 aangeduid wordt met m/r mijne rekening, d. w. z. dat de koersverschillen dan voor onze rekening zijn, en een met z/r of h/r (in dit geval hebben wij met koersverschillen niets te maken).

Maand December 1899.

		9				
D. & C.	5	H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor de cheque van Moet & Westrum <i>f</i>			500	—
		10				
D. & C.	2	Moet en Westrum te Leiden te crediteeren voor hunne wissels Nos. 8—10 <i>f</i>			3000	—
		10				
D. & C.	2	Moet & Westrum te Leiden te crediteeren voor korting. <i>f</i>			60	72
		12				
D. & C.	1	G. Bijl te Utrecht te debiteeren voor 4 kisten sigaren <i>f</i>	320	—		
		2 „ tabak -	369	03	689	03
		13				
D. & C.	7	P. Duiker te Amsterdam. te debiteeren voor onzen wissel No. 5. <i>f</i>			1200	—
		13				
D. & C.	7	P. Duiker te Amsterdam. te crediteeren voor 10 balen tabak <i>f</i>	360	—		
		Emballage -	7	85	367	85
		14				
D. & C.	2	Moet & Westrum te Leiden te crediteeren voor hunne wissels No. 11 en 12 <i>f</i>			1067	60
		14				
D. & C.	2	Moet & Westrum te Lei- den te debiteeren voor 5 kisten sigaren <i>f</i>	110	—		
		7 „ sigaretten -	114	85		
		Emballage -	5	30	230	15

Maand December 1899.

D. & C.	1	16 G. Bijl te Utrecht te debiteeren voor onzen herwissel No. 7 <i>f</i>			175 80
		16			
D. & C.	8	K. Voet te Bordeaux te crediteeren voor zijn herwissel No. 6 <i>frs</i>	2053 87		992 02
		16			
D. & C.	5	H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor onzen herwissel No. 6 <i>f</i>			994 12
		17			
D. & C.	8	K. Voet te Bordeaux te debiteeren voor onzen wissel No. 4 <i>frs</i>	1533 46		740 66
		17			
D. & C.	5	H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor onzen wissel No. 11 <i>f</i>			817 60
		18			
D. & C.	2	Moet & Westrum te Leiden te crediteeren voor hunne betaling aan P. Duiker te Amsterdam <i>f</i>			500 —
		18			
D. & C.	7	P. Duiker te Amsterdam te debiteeren voor de betaling voor onze rekening door Moet & Westrum <i>f</i>			500 —
		18			
D. & C.	3	H. Wolf te Haarlem te crediteeren voor onzen wissel No. 13 <i>f</i>			2500 —

Maand December 1899.

D. & C.	5	18	<i>f</i>			
		H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor onzen wissel No. 13				
D. & C.	3	19	<i>f</i>			2500 —
		H. Wolf te Haarlem te debiteeren voor				
		5 kisten sigaren				
		3 „ sigaren				
		2 balen tabak				
D. & C.	2	20	<i>f</i>			501 91
		Moet & Westrum te Leiden te debiteeren voor 3 kisten sigaren				
		Emballage				
		24				
		Jansen & Vink te Hoorn te crediteeren voor 5 kisten sigaren				
D. & C.	5	27	<i>f</i>			152 74
		H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor de cheque van N. N.				
		29				
		G. Bijl te Utrecht te debiteeren voor 2 kisten sigaretten				
		30				
D. & C.	8	31	<i>frs</i>			145 70
		K. Voet te Bordeaux te crediteeren voor 5 balen tabak				
		31				
		H. Wolf te Haarlem te crediteeren voor onzen wissel No. 15				
		31				
D. & C.	3	31	<i>f</i>			2250 —
		H. Wolf te Haarlem te crediteeren voor onzen wissel No. 15				
		31				
		H. Wolf te Haarlem te crediteeren voor onzen wissel No. 15				
		31				

aan, waarin iedere debiteur een hoofd heeft, en wordt elke maand het totaal der bedragen van dit boek in het grootboek overgebracht. Het saldo der debiteurenrekening in het grootboek moet dan steeds gelijk zijn aan de totaal saldo's van het debiteurenboek. Evenzoo handelt men met crediteuren.

Een der voordeelen van deze manier van werken is dat het grootboek niet zoo lijvig wordt hetgeen vroeger wel het geval was toen men alle debiteuren en crediteuren in het grootboek opnam. Dan had men inderdaad met een reuzenboek te doen. Bovendien was het een heel werk, wanneer men een uittreksel der verschillende debiteuren of crediteuren wenschte te hebben. Wanneer u in de een of andere boekhouding de oude manier mocht aantreffen, dan kunt u er zeker van zijn dat de boekhouding nog „antiek” is.

D. Keus der boeken.

Industrieel. Kunnen wij alles direct in het grootboek overbrengen en zodoende ons bepalen tot één boek?

Leeraar. In 't geheel niet. Voor renteniers en voor huishoudelijke boekingen zal men wellicht met één boek kunnen volstaan, maar in handelszaken is zulks ondoenlijk. Door de vele werkzaamheden toch moet het werk verdeeld worden, en wil men eene duidelijke en ordelijke administratie voeren, dan moet het grootboek practisch ingericht zijn. Dit kan men alleen bereiken door het bijhouden van meer boeken, als journaal, enz., waarover wij het later wel zullen hebben.

Industrieel. Ik vat nu waarom de wet niet voorschrijft welke boeken de koopman verplicht is bij te houden, doch hem daarin vrijlaat.

Leeraar. Ik moet altijd lachen wanneer ik hoor beweren dat het beter geweest ware, indien de wet de boeken welke bijgehouden moeten worden, voorgeschreven had, hetgeen ten eenenmale onmogelijk is, daar, zooals ik reeds opgemerkt heb, elke zaak zijne verschillende eischen heeft, waarmede men met de inrichting der boekhouding heeft rekening te houden.

De boeken worden verdeeld in: 1e dagboeken, 2e maandboeken en 3e jaarboeken. In de enkelvoudige methode treft men alleen de 1e en de 3e soort aan, terwijl de wet alleen spreekt van dagboek benevens balans en inventaris. Hieruit blijkt dat de maandboeken bij de enkelvoudige methode gemist kunnen worden.

A. Dagboeken.

Tot de dagboeken behooren:

1e. Het kasboek, waarin slechts de geldelijke posten dus ontvangsten en uitgaven geboekt worden, onverschillig of het contante posten zijn, die niet verder geboekt behoeven te worden of wel posten, die in het debiteuren en crediteurenboek overgebracht moeten worden.

2. Memoriaal of Prima-Nota. In dit boek worden alle overige posten geboekt. zooals inkoopen, verkoopen, wissels, accepten, herwissels, Stornoposten, kortingen enz. Men kan begrijpen dat in eene eenigszins uitgebreide zaak dit boek een grooten omvang nemen kan, vandaar dat het gebruikelijk is ook dit boek te splitsen in:

3e. Het inkoopboek, tot boeking der facturen van alle inkoopen.

4e. Het verkoopboek, tot boeking der facturen van alle verkoopen.

5e. Het debiteuren- en crediteurenboek. Met behulp van kasboek-memoriaal, in- en verkoopboek wordt dit boek bijgehouden.

Ee voorbeeld van het memoriaal volgt hier:

Memoriaal.

Factuur ontvangen van J. de Winter, <i>Credit.</i> te Amsterdam over gekochte goederen groot	<i>f</i> 50000	—
Geremitteerd aan J. de Winter te Amster- <i>Debet.</i> dam een wissel tot kwijting onzer schuld gr.	<i>f</i> 7000	—
Geaccepteerd de traite van J. de Win- <i>Debet.</i> ter, te Amsterdam, groot	<i>f</i> 15000	—
Factuur gezonden aan F. de Molenaar <i>Debet.</i> te Maastricht wegens geleverde goede- ren ten bedrage van	<i>f</i> 25000	—
Remise ontvangen van F. de Molenaar te <i>Credit.</i> Maastricht tot kwijting hunner schuld groot	<i>f</i> 6000	—
Remise ontvangen van F. de Molenaar te <i>Credit.</i> Maastricht tot kwijting hunner schuld groot	<i>f</i> 1500	—

B. Maandboeken.

Zooals men wel begrijpen kan is het gewoonweg ondoenlijk post voor post in het grootboek over te brengen. Men combineert daarom alle posten zooveel mogelijk, hetgeen geen schade doet aan de duidelijkheid; zoo wordt maandelijks het kasboek, inkoop- en verkoopboek opgeteld en afgesloten, terwijl dan die totalen in het grootboek overgebracht worden. Hiertoe bedient men zich van:

Het Journaal (dat een maandboek is). Op die manier erlangt het grootboek een beknopter vorm, daar de posten slechts eenmaal 's maands in dit boek overgebracht worden.

Journaal.

Kas.				
Voor ontvangen	f 43000	—		
Aan kapitaal.				
Voor gestort			f 30000	—
Aan goederen.				
Voor à contant verkocht . .			" 8000	—
Aan Debiteuren.				
Voor door diversen betaald .			" 5000	—
Wissels.				
Voor gekocht	" 20000	—		
Onkosten.				
Voor betaald	" 850	—		
Crediteuren.				
Voor diversen betaald . . .	" 3000	—		
Goederen.				
Voor à contant gekocht . .	" 500	—		
Roerende goederen.				
Voor à contant gekocht . .	" 900	—		
Accepten.				
Voor betaald	" 3000	—		
Aan kas.				
Voor betaald			" 28250	—
Debiteuren en Crediteuren.				
Voor diversen	" 47000	—		
Aan Wissels.				
Voor geremitteerd aan diversen			" 7000	—
Aan Accepten.				
Voor geaccepteerd			" 15000	—
Aan Goederen.				
Voor afgeleverd			" 25000	—
Goederen.				
Voor gekocht	" 50000	—		
Wissels.				
Voor gekocht	" 7500	—		
Aan Debiteuren en Crediteuren.				
Voor diversen			" 57500	—
Totaal	f 175750	—	f 175750	—

Uitgezonderd de rekeningen kapitaal en roerende goederen, die gelijk aan de voorbeelden op blzn. 28 en 30 blijven, verkrijgt men het Grootboek als volgt:

<i>Debet.</i>	<i>Kas.</i>	<i>Credit.</i>
Voor diverse ontvangsten <i>f</i> 43000,—	Voor diverse betalingen <i>f</i> 28250.—	
	„ saldo op de balans „ 14750.—	
		<u><i>f</i> 43.000.—</u>
Voor saldo op de balans <i>f</i> 14750,—		

<i>Debet.</i>	<i>Wissels.</i>	<i>Credit.</i>
Voor gekocht <i>f</i> 20000.—	Voor getrokken door diverse crediteuren <i>f</i> 7000.—	
„ getrokken op diverse debiteuren „ 7500.—	„ saldo op de balans „ 20600.—	
„ winst „ 100.—		<u><i>f</i> 27600.—</u>
Voor saldo op de balans <i>f</i> 20600.—		

<i>Debet.</i>	<i>Onkosten.</i>	<i>Credit.</i>
Voor betaald <i>f</i> 850.—	Voor verlies <i>f</i> 850.—	

<i>Debet.</i>	Debiteuren en Crediteuren.	<i>Credit.</i>
Voor betaald aan		Voor ontvangen
diverse cre-		van diverse
diteuren <i>f</i> 3000.—		debiteuren <i>f</i> 3000.—
„ diverse cre-		„ diverse cre-
diteuren „ 22000.—		diteuren „ 50000.—
„ diverse de-		„ diverse de-
biteuren „ 25000.—		biteuren „ 7500.—
„ saldo credi-		„ saldo debi-
teuren „ 25000.—		teuren „ 12500.—
	<u><i>f</i> 75000.—</u>	<u><i>f</i> 75000.—</u>

Meestal separeert men deze rekening door de debiteuren en crediteuren ieder een afzonderlijk hoofd te geven. Men verkrijgt dan:

<i>Debet.</i>	Debiteuren.	<i>Credit.</i>
Voor diverse de-		Voor diverse de-
biteuren <i>f</i> 25000.—		biteuren <i>f</i> 5000.—
		„ diverse de-
		biteuren „ 7500.—
		„ saldo „ 12500.—
	<u><i>f</i> 25000.—</u>	<u><i>f</i> 25000.—</u>
Voor saldo	<i>f</i> 12500.—	

<i>Debet.</i>	Crediteuren.	<i>Credit.</i>
Voor diverse cre-		Voor diverse cre-
diteuren <i>f</i> 3000.—		diteuren <i>f</i> 50000.—
„ diverse cre-		
diteuren „ 22000.—		
„ saldo „ 25000.—		
	<u><i>f</i> 50000.—</u>	<u><i>f</i> 50000.—</u>
		Voor saldo <i>f</i> 25000.—

<i>Debet.</i>	<i>Goederen.</i>	<i>Credit.</i>
Voor à contant		Voor à contant
gekocht <i>f</i> 500,—		verkocht <i>f</i> 8000,—
„ diverse cre-		„ diverse de-
diteuren (of		biteuren (of
aard en naam		aard en naam
van de goe-		van de goe-
deren) „ 50000,—		deren) „ 25000,—
„ winst „ 4000,—		„ saldo op de
		balans „ 21500,—
		<u><i>f</i> 54500,—</u>
Voor saldo op de		
balans <i>f</i> 21500,—		

<i>Debet.</i>	<i>Accepten.</i>	<i>Credit.</i>
Voor betaald		Voor geaccep-
accept <i>f</i> 3000,—		teerd <i>f</i> 15000,—
„ saldo op de		
balans „ 12000,—		
<u><i>f</i> 15000,—</u>		<u><i>f</i> 15000,—</u>
		Voor saldo op de
		balans <i>f</i> 12000,—

Ook de rekening Balans blijft dezelfde als op blz. 31, met dien verstande evenwel dat in plaats van de namen De Winter en De Molenaar geschreven wordt Crediteuren en Debiteuren.

Proefbalans,
die voor de inboeking der sluitposten gemaakt wordt.

		<i>Debet.</i>	<i>Credit.</i>
Fol. 1	Kapitaal		f 30000 —
" 2	Kas	f 43000 —	" 28250 —
" 3	Wissels	" 27500 —	" 7000 —
" 4	Onkosten	" 850 —	
" 5	Debiteuren en crediteuren	" 50000 —	" 62500 —
" 6	Goederen	" 50500 —	" 33000 —
" 7	Accepten	" 3000 —	" 15000 —
" 8	Roerende goederen . . .	" 900 —	
	Totaal	f 175750 —	f 175750 —
	(Zie totaal Journaal).		
Fol. 1	Debiteuren en Crediteuren.		
" 2	J. De Winter te Amsterdam	f 25000 —	f 50000 —
	F. De Molenaar te Maas-tricht	" 25000 —	" 12500 —
	Totaal	f 50000 —	f 62500 —
	(Zie Debiteuren en Crediteuren).		

Zooals men ziet kloppen de cijfers onderling, waaruit men veilig kan opmaken dat de geheele administratie richtig is.

Is men zoover met de boekhouding gevorderd dan treedt de inventaris met de balans, die beide voldoende besproken zijn, op den voorgrond. Het is niet noodzakelijk, doch wel aanbevelenswaard de inventaris en balans in een daartoe afzonderlijk bestemd register te boeken. Vele kantoren bewaren deze staten bij elkander in eene portefeuille.

De voornaamste werkzaamheden bij de afsluiting bestaan uit:

1e. Het saldo van debiteuren en crediteuren opmaken om te zien hoeveel men totaal te vorderen heeft en hoeveel men totaal verschuldigd is.

2e. Het opnemen van den inventaris, om met behulp daarvan te kunnen nagaan of men gewonnen dan wel verloren heeft.

3e. En eindelijk het afsluiten der verschillende rekeningen.

Met niet genoeg nadruk moet er op gewezen worden dat men zich vooral een goed begrip vormt van debet en credit. Mocht een der lezers hieromtrent niet geheel en al op de hoogte zijn, dan kan hij eene eenvoudige en uitgebreide verklaring vinden in „Het enkelvoudig boekhouden.”

Industrieel. Onlangs stelde een mijner kennissen mij de vraag of de post „de Winter aan de Molenaar” mogelijk is. Ik antwoordde ontkennend, doch hij beweerde de mogelijkheid daarvan. Wie heeft in deze gelijk?

Leeraar. Zulk een post is dan alleen mogelijk, wanneer de Molenaar voor onze rekening aan de Winter betaalt, hetgeen dan wel duidelijk uit de omschrijving der post dient te blijken.

B. Practisch gedeelte.

Om het verschil tusschen de enkelvoudige en de dubbele methode duidelijk en gemakkelijk te doen zien, nemen wij de zelfde zaak ook voor de dubbele methode als voorbeeld, natuurlijk met dat verschil dat het nu een vennootschap onder eene firma geldt, terwijl vroeger slechts een persoon eigenaar was.

Gang van zaken der sigarenfabriek van Jan de Vries, te Gouda.

Op den 1en December 1899 draagt Jan de Vries zijne zaak met alle activa en passiva over aan zijne schoonzoons Piet van den Berg en Koos Hoek, die de zaak onder de firma
Van den Berg en Hoek,
voortzetten.

Van het kapitaal van Jan de Vries dat f 90000 groot was, krijgt ieder der vennoten f 30000, terwijl Jan de Vries voor de resterende f 30000 een 4% Hypotheek behoudt. Ook voor de reeds behaalde winst, ten bedrage van f 14452.38, die nog in de zaak aanwezig is, blijft hij crediteur en geniet daarvoor eveneens intrest. Totaal actief en passief der overnemings-inventaris bedraagt f 143688.58.

2 December.

Van H. Wolf, Haarlem, ontvangen in contanten f 2000.—
en een wissel No. 5 per 28 Januari op J. de

Groot, ten bedrage van „ 1200.—

Verder zend ik hem factuur over een partij
sigaren, groot „ 411.50

3

Ten behoeve van Privé door middel van een
cheque opgenomen bij mijn kassier, H. Van
Os te Rotterdam f 3000.—

Factuur ontvangen van Jansen & Vink te Hoorn, voor geleverde sigaren, groot	f 747.35
Deze firma heden wissel No. 2 op Greve geremitteerd ten bedrage van	" 634.94
Gedeponeerd bij H. van Os te Rotterdam	" 2000.—
en van hem wissel No. 6 op Parijs ont- vangen, groot	" 981.26

4

Geremitteerd aan K. Voet te Bordeaux, wissel No. 6 op Parijs, groot	f 981.26
en aan Jansen & Vink in contanten	" 220.—
na aftrek van f 5.10 voor korting.	

5

Factuur ontvangen van P. Duiker te Amster- dam, voor geleverde tabak	f 141.75
met advies dat hij op mij per 15 Januari ge- trokken heeft, voor	" 420.—

6

Ontvangen voor huishuur	f 115.50
Betaald voor woning-reparatie	" 61.55
Ontvangen van G. Bijl te Utrecht	" 2071.10
na aftrek van f 20.50 voor korting.	

7

Betaald voor machine-reparatiën	f 65.50
" accept No. 1	" 1073.33
" arbeidsloon aan 20 werklieden	" 390.50
Geïncasseerd wissel No. 1	" 291.20
Ontvangen van G. Bijl te Utrecht, wissel No. 7 op Hoorn, groot	" 171.50

9

Ontvangen van Moet & Westrum te Leiden	f 2500.—
terwijl zij ten mijnen behoefte bij H. van Os te Rotterdam een cheque deponeeren van	" 500.—

10

Ontvangen van Moet & Westrum te Leiden, 3 wissels, No. 8—10 op Rotterdam, te zamen groot	f 3000.—
voor contant wordt hun f 60.72 toegestaan.	
Ontvangen van D. Koller te Dordrecht wegens á contant verkochte tabak	„ 85.30

11

Verdisconteerd wissel No. 3 met	f 1207.50
Betaald voor belasting	„ 134.60
„ „ eene nieuwe lift	„ 180.—
„ „ Privé	„ 1452.38

12

Factuur gezonden aan G. Bijl te Utrecht we- gens gezonden sigaren, groot	f 689,03
---	----------

13

Geremitteerd aan P. Duiker te Amsterdam een wissel No. 5 op De Groot ten bedrage van f 1200.—	
Factuur ontvangen van denzelfden wegens geleverde tabak, groot	„ 367.85

14

Ontvangen van Moet & Westrum te Leiden f 650.— en 2 wissels No. 11 en 12 op Leiden, te zamen groot	„ 1067.60
Factuur gezonden aan deze firma wegens ge- leverde sigaretten, groot	„ 230.15
Betaald voor arbeidsloon aan 20 werklieden	„ 396.70

16

Herwissel gezonden aan G. Bijl te Utrecht, wegens den geprotesteerden wissel No. 7 met de kosten, groot	f 175.80
---	----------

Herwissel ontvangen van K. Voet te Bordeaux wegens den geprotesteerden wissel No. 6 met de kosten, groot	f 992,02
Herwissel gezonden aan H. van Os te Rotterdam, wegens den geprotesteerden wissel No. 6 met de kosten, groot	" 994,12

17

Geremitteerd aan K. Voet te Bordeaux een wissel No. 4 op Parijs, groot	f 740,66
en aan H. Van Os te Rotterdam een wissel No. 11 groot	" 817,60
Geïncasseerd wissel No. 12	" 250,—

18

Moet & Westrum hebben heden voor mijne rekening aan P. Duiker te Amsterdam be- taald	f 500,—
Getrokken op H. Wolf te Haarlem, een wissel aan eigen order, groot	" 2500,—
Deze wissel geëndosseerd aan H. Van Os te Rotterdam.	

19

Factuur gezonden aan H. Wolf te Haarlem, wegens geleverde sigaren	f 501,91
Ontvangen voor sigaren à contant	" 25,60

20

Factuur gezonden aan Moet & Westrum te Leiden voor geleverde sigaren	f 227,70
Betaald voor sigaren à contant	" 35,40

21

Betaald voor arbeidsloon aan 20 werklieden	f 401,24
" " zakjes	" 42,50
" " gas	" 63,50

Betaald voor gaslampen	f	85,30
„ „ reparatie aan de gasleiding	„	37,50
„ „ wissel No. 14	„	2470,12

24

Ontvangen van G. Bijl te Utrecht	f 1134,50
Factuur ontvangen van Jansen & Vink te Hoorn, voor geleverde sigaren,	" 152,74
Betaald wissel No. 2	" 624,60

27

Ontvangen voor sigaren à contant	f	15,40
„ „ „ „ „ een cheque op		
H. Van Os te Rotterdam	„	315,30
Betaald voor vracht	„	22,75
„ aan de Ruiter & Co. te Arnhem	„	300,—
„ voor woning-reparatie	„	24,60

28

Betaald voor arbeidsloon aan 20 werklieden	f 395,80
Ontvangen van Moet & Westrum te Leiden	„ 3000,—

29

Factuur gezonden aan G. Bijl te Utrecht,	
wegens geleverde tabak	f 200,—
Betaald voor reclameplaten	„ 354,90

30

Factuur ontvangen van K. Voet te Bordeaux f 145,70
voor geleverde tabak fr. 301,67

31

Getrokken op H. Wolf te Haarlem, een wissel	
No. 15, groot	f 2250,—
Dezen wissel geëndosseerd aan H. Van Os te Rotterdam	
Ontvangen voor Sigaren à contant	„ 2000,—
Betaald in een cheque op H. Van Os te Rotterdam voor een brandkast	„ 400,—

Betaald salaris aan Van Gelder, boekhouder	f	250,—
" " " Kramer, magazijnchef	"	150,—
" " " Boest, klerk	"	100,—
" voor kosten volgens kleine kas	"	24,96

December journaliseeren en in het grootboek overbrengen daarna proefbalans maken, het debiteuren- en crediteurenboek afsluiten.

De inventaris bestaat uit

- Activa: 1. Kas volgens kasboek.
 2. Wissels volgens wisselboek.
 3. Onroerende goederen f 74500.—
 4. Roerende goederen " 13750.—
 5. Goederen " 21435.57
 6. Debiteuren volgens Debiteurenboek.
 7. Privé Piet van den Berg.
 8. " Koos Hoek.

- Passiva: 1. Kapitaal Piet van den Berg f 30000.
 2. " Koos Hoek " 30000.
 3. Accepten volgens acceptenboek.
 4. Hypotheek 4⁰/₀ en crediteuren volgens crediteurenboek.

Totaal van Activa en Passiva bedraagt f 138503.72, verder Grootboek afsluiten.

Index op het Grootboek.

Fol. 1. Kas.	Fol. 8. Debiteuren en crediteuren.
" 2. Wissels.	" 9. Onkosten.
" 3. Onroerende goederen.	" 10. Arbeidsloonen.
" 4. Roerende goederen.	" 11. Piet van den Berg.
" 5. Goederen.	" 12. Koos Hoek.
" 6. Kapitaal.	" 13. Balans.
" 7. Accepten.	" 14. Verlies en Winst.

Index op het Debiteuren- en Crediteurenboek.

Fol. 1. G. Bijl te Utrecht.
 „ 2. Moet en Westrum te
 Leiden.
 „ 3. H. Wolf te Haarlem.
 „ 4. De Ruiter & Co. te
 Arnhem.
 „ 5. H. van Os te Rotter-
 dam.

Fol. 6. Jansen & Vinken te
 Hoorn.
 „ 7. P. Duiker te Amsterd.
 „ 8. R. Voet te Bordeaux.
 „ 9. Jan de Vries Hypth.
 4°/_o.
 „ 10. „ R.Ct.

INHOUD.

1. Ingaande balans.
 2. Kasboek.
 3. Memoriaal.
 4. Debiteuren en crediteurenboek.
 5. Wisselboek.
 6. Acceptenboek.
 7. Kladjournaal.
 8. Journaal.
 9. Grootboek.
 10. Proefbalans.
 11. Inventaris.
 12. Sluitposten.
-

Activa.

INVENTARIS op De

1	Kas.	f			690	40	1
2	Te innen Wissels.						
	Een Wissel op Hoorn No. 1						
	per 7 Dec. "		291	20			2
	" " " Greve No. 2						
	per 5 Jan. "		634	94			
	" " " Rotterdam No.						
	3 per 10 Jan. "		1209	54			
	" " " Bordeaux No.						
	4 per 21 Jan. "		740	66	2876	34	3
3	Onroerende Goederen.						
	Woonhuis	"	40000	—			
	Fabrieksgebouw	"	30000	—			
	Tuinen	"	2000	—			
	Andere gronden	"	1750	—	73750	—	
4	Roerende Goederen.						4
	Stoommachine	"	5000	—			
	Gereedschappen	"	7443	20			
	Kantoormeubelen	"	700	—	13143	20	
5	Goederen.						
	Grondstoffen	"	4922	—			
	Half afgewerkt fabricaat	"	3000	—			
	Sigaren	"	11079	60			
	Sigaretten	"	1353	70	20355	30	
6	Debiteuren.						
	G. Bijl te Utrecht	"	3764	20			
	Moet & Westrum te Leiden	"	12477	14			
	H. Wolf te Haarlem	"	11632	—			
	H. van Os te Rotterdam	"	5000	—	32873	34	
	Totaal der Activa f				143688	58	

op **December 1897.****Passiva.**

40	1	Hypothek 4%.				
		Voor een hypothek van De				
		Ruiter & Co., te Arnhem <i>f</i>	30000	—		
		Daarop verschenen rente <i>"</i>	300	—	30300	—
	2	Crediteuren.				
		Jansen & Vink te Hoorn <i>"</i>	919	82		
		P. Duiker te Amsterdam <i>"</i>	1645	30		
		K. Voet te Bordeaux <i>"</i>	1050	55	3615	67
34	3	Te betalen Wissels.				
		Een Wissel van Jansen &				
		Vink No. 1 per 7 Dec. <i>"</i>	1073	33		
		Een Wissel van deze No.				
		2 per 25 Dec. <i>"</i>	624	60		
		Een Wissel van P. Duiker te				
		Amsterdam No. 3 p. 2 Jan. <i>"</i>	3622	60	5320	53
	4	Kapitaal P. v. d. Berg <i>"</i>	30000	—		
		<i>"</i> K. Hoek <i>"</i>	30000	—		
		Hypothek Jan de Vries <i>"</i>	30000	—		
320		Jan de Vries Rek.-Crt. <i>"</i>	14452	38	104452	38
		Totaal der Passiva <i>f</i>			<u>143688</u>	<u>58</u>
530		Conform				
		P. v. D. BERG.				
		K. HOEK.				
334						
858						

1		Debet.		Maand December.		Credit.		1
	1	Aan Saldo:	f	690 40		Per:		
D.-C.3	2	H. Wolf, te Haarlem	"	2000 —	D.-C.5 3	H. van Os, te Rotterdam	f	2000 —
	6	Van Dijk Huishuur	"	115 50	4	Jansen en Vink, te Hoorn	"	220 —
D.-C.1	6	G. Bijl, te Utrecht	"	2071 10	6	B. van Noort,	"	
	7	Martens & Co., Wissel No. 1	"	291 20		Woningreparatie	"	61 55
D.-C.2	9	Moet en Westrum te Leiden	"	2500 —	7	Machinefabriek	"	
	10	D. Koller te Utrecht	"		7	Machinereparatiën	"	65 50
	11	sigaren à contant	"	85 30		De Groot, alhier voor den	"	
		De Groot, alhier	"			wissel van Jansen en	"	
		Wissel No. 3	"	1207 50	7	Vink	"	1073 33
D.-C.2	14	Moet en Westrum te Leiden	"	650 —	11	Arbeidsloozen	"	390 50
	17	Van Veen en Co.,	"	250 —	11	Belasting	"	134 60
		Wissel No. 12.	"		11	Import Mij. voor nieuwe lift	"	180 —
			"		11	Jan de Vries opgenomen	"	1452 38
			"		14	Arbeidsloozen 20 werk-	"	
			"			lieden	"	396 70
		Transporteeren "	"	9861 —		Transporteeren "	"	5974 56

2		Debet.	Maand December 1897.		Credit.		2
		Aan:	Transport f	Per:	Transport f		
19	J. Hunz te Zwolle, voor	9861	—	20	N. van Leusden, te Alkmaar	5974	56
	sigaren à contant	25	60		voor Sigaren	"	35
D.:c124	G. Bijl, te Utrecht	1134	50	21	Arbeidsloozen voor 20	"	40
27	Bakker, te Breda voor	"	"		werklieden	"	401
	sigaren à contant	15	40	21	Papierfabriek alhier, voor	"	24
					zakjes	"	42
				21	Gemeente Gasfabriek voor	"	50
					Gas	"	63
				23	L. Van Ham, voor Gas-	"	50
					lampen	"	85
				23	J. Adam, voor reparatie	"	30
					der gasleidingen	"	37
				23	De Groot, wissel No. 14	"	50
				24	E. van Brakel alhier, voor	"	24
					de wissel van Jansen	"	70
					en Vink	"	62
				27	Pakschuit Schiedam voor	"	40
					vracht	"	60
				c.-c.4	De Ruiter & Co. te Arnhem	"	22
				27	voor intrest op de Hy-	"	75
					potheek	"	300
					Transporteeren	"	—
	Transporteeren f	11036	50				47

3		Debet.	Maand December 1897.		3	
			Transport f	Per:	Transport f	Credit.
D.-C.2	28	Aan: Moet & Westrum te Leiden	11036 50	27 H. Koster, voor woning-	10057 47	
		"	3000 —	reparatie	"	24 60
31		L. Madsen, te Madrid voor		28 Arbeidsloo- nen voor 20		
		sigaren à contant	2000 —	werklieden	"	395 80
				29 Jos. Gort, voor reclame-	"	
				platen	"	354 90
				31 Boekhouder van Gelder	"	
				Salaris over December	250 —	
				31 Magazijnchef Kramer	"	
				Salaris over December	150 —	
				31 Klerk Boest, Salaris over	"	
				December	100 —	
				31 Kosten volgens kleine kas	"	24 96
				31 Saldo	"	4678 77
			Totaal f		Totaal f	
			16036 50		16036 50	

3. Memoriaal.

1

Maand December 1897.

D. & C. 3	2 December. H. Wolf te Haarlem te crediteeren voor zijn wissel No. 5. <i>f</i>			1200 —
D. & C. 3	— 2 — Factuur gezonden aan H. Wolf te Haarlem over geleverd: 100 kistjes sigaren <i>f</i> 100 „ sigaretten „ 30 Ko. tabak „ waarvoor hij gedebi- teerd moet worden.	262 50 95 — 54 —		411 05
D. & C. 5	— 3 — H. van Os te Rotterdam te crediteeren voor mijne cheque ten behoeve der Privé (Huishouding) <i>f</i>			3000 —
D. & C. 6	— 3 — Jansen & Vink te Hoorn te debiteeren voor mijn wissel No. 2 <i>f</i>			634 94
D. & C. 6	— 3 — Jansen & Vink te Hoorn te crediteeren voor ontvangen: 2 kisten sigaren <i>f</i> 2 „ sigaretten	479 60 267 75		747 35
D. & C. 6	— 3 — H. van Oste Rotterdam te crediteeren voor zijn wissel No. 6 <i>f</i>			981 26

Maand December 1897.

D. & C.	8	4 K: Voet te Bordeaux te debiteeren voor mijn wissel No. 6 <i>frs.</i>	2031	60	981	26
		*)				
D. & C.	6	4 Jansen & Vink te Hoorn te debiteeren voor korting <i>f</i>			5	10
		5				
D. & C.	7	P. Duiker te Amsterdam te crediteeren voor door hem geleverd.				141
		1 kist sigaren <i>f</i>				
		2 kisten sigaretten „				
		1 kist tabak „				
D. & C.	7	5 P. Duiker te Amsterdam te debiteeren voor zijn wissel <i>f</i>			420	—
		6				
D. & C.	1	G. Bijl te Utrecht te crediteeren voor korting <i>f</i>			20	50
		6				
D. & C.	1	G. Bijl te Utrecht te crediteeren voor zijn wissel No. 7 <i>f</i>			171	50
		9				
D. & C.	2	Moet & Westrum te Leiden te crediteeren voor hun cheque op Maas <i>f</i>			500	—

*) Gewoonlijk heeft men voor buitenlandsche huizen, waarmede men zaken doet, 2 hoofden, waarvan 1 aangeduid wordt met m/r mijne rekening, d. w. z. dat de koersverschillen dan voor onze rekening zijn, en een met z/r of h/r (in dit geval hebben wij met koersverschillen niets te maken.)

Maand December 1897.

D. & C.	5	9 H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor de cheque van Moet & Westrum <i>f</i>			500—
		10—			
D. & C.	2	Moet & Westrum te Leiden te creditee- ren voor hunne wissels Nos. 8—10 <i>f</i>			3000—
		10—			
D. & C.	2	Moei & Westrum te Leiden te creditee- ren voor korting <i>f</i>			60 72
		12—			
D. & C.	1	G. Bijl te Utrecht te debiteeren voor 4 kisten sigaren <i>f</i>	320—		689 03
		2 „ tabak „	369 03		
		13—			
D. & C.	7	P. Duiker te Amster- dam te debiteeren voor mijn wissel No. 5 <i>f</i>			1200—
		13—			
D. & C.	7	P. Duiker te Amster- dam te crediteeren voor 10 balen tabak <i>f</i>	360—		367 85
		Emballage „	7 85		
		14—			
D. & C.	2	Moet & Westrum te Leiden te crediteeren voor hunne wissels Nos. 11 en 12 <i>f</i>			1067 60
		14—			
D. & C.	2	Moet & Westrum te Lei- den te debiteeren voor 5 kisten sigaren <i>f</i>	110—		230 15
		7 „ sigaretten „	114 85		
		Emballage „	5 30		

Maand December 1897.

		16			
D. & C.	1	G. Bijl te Utrecht te debiteeren voor mijn herwissel No. 7 <i>f</i>			175 80
		—16—			
D. & C.	8	K. Voet te Bordeaux te crediteeren voor zijn herwissel No. 6 <i>frs</i>	2053 87		992 02
		—16—			
D. & C.	5	H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor mijn herwissel No. 6 <i>f</i>			994 12
		—17—			
D. & C.	8	K. Voet te Bordeaux te debiteeren voor mijn wissel No. 4 <i>frs</i>	1533 46		740 66
		—17—			
D. & C.	5	H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor mijn wissel No. 11 <i>f</i>			817 60
		—18—			
D. & C.	2	Moet & Westrum te Leiden te crediteeren voor hunne betaling aan P. Duiker te Amsterdam <i>f</i>			500 —
		—18—			
D. & C.	7	P. Duiker te Amsterdam te debiteeren voor de betaling voor mijne rekening door Moet & Westrum <i>f</i>			500 —
		—18—			
D. & C.	3	H. Wolf te Haarlem te crediteeren voor mijn wissel No. 13 <i>f</i>			2500 —

Maand December 1897.

		18				
D. & C.	5	H. van Oste Rotterdam te debiteeren voor mijn wissel No. 13 <i>f</i>			2500	—
		—19—				
D. & C.	3	H. Wolf te Haariem te debiteeren voor				
		5 kisten sigaren <i>f</i>	261	—		
		3 " sigaren "	102	50		
		2 balen tabak "	135	—		
		Emballage "	3	41	501	91
		—20—				
D. & C.	2	Moet & Westrum te Lei- den te debiteeren voor				
		3 kisten sigaren <i>f</i>	220	—		
		Emballage "	7	70	227	70
		—24—				
D. & C.	6	Jansen & Vink te Hoorn te crediteeren voor				
		5 kisten sigaren <i>f</i>			152	74
		—27—				
D. & C.	5	H. van Oste Rotterdam te debiteeren voor de cheque van N. N. <i>f</i>			315	30
		—29—				
D. & C.	1	G. Bijl te Utrecht te de- biteeren voor				
		2 kisten sigaretten <i>f</i>			200	—
		—30—				
D. & C.	8	K. Voet te Bordeaux te crediteeren voor				
		5 balen tabak <i>frs</i>	301	67	145	70
		—31—				
D. & C.	3	H. Wolf te Haarlem te crediteeren voor mijn wissel No. 15 <i>f</i>			2250	—

 Maand December 1897.

D. & C.	5	—31—			2250	—
		H. van Os te Rotterdam te debiteeren voor mijn wissel No. 15 <i>f</i>				
D. & C.	5	—31—			400	—
		H. van Os te Rotterdam te crediteeren voor mijn cheque' aan de Geus <i>f</i>				

4. Debiteuren en Crediteuren.

1		Debet.		G. Bijl. te Utrecht.		1897		Credit.		1	
1897											
Dec.	1	Aan saldo		3764	20	Dec.	6	Per kassa		2071	10
"	12	" mijne factuur mem. 2	f	689	03	"	6	korting mem. 1	f	20	50
"	16	" mijne herwissel No. 7	"			"	7	" zijne remise mem. 2	"		
"		" mem. 2	"	175	80	"	24	" kassa	"	171	50
"	22	" mijne factuur mem. 3	"	200	—	"	24	" saldo	"	1134	50
			"			"	31		"	1431	43
		Totaal	"	4829	03				"	4829	03
Jan.	1	Aan saldo	"	1431	43				"		

2	Debet.	Moet en Westrum te Leiden.	2	Credit.
1897			1897	
Dec.		12477	Dec.	
"		230	"	
"		227	"	
1	Aan saldo	f	9	Per kassa
14	" mijn factuur mem. 2	"	10	" cheque op H. van Os
29	" " 3	"	10	" hun wiss. 8-10 mem. 2
	" " "	"	14	" korting mem. 2
	" " "	"	14	" kassa
	" " "	"	18	" wissels
	" " "	"	28	" betaling aan Dulker
	" " "	"	28	" kassa
	" " "	"	31	" saldo
		</		

H. Van Os te Rotterdam.					Credit.				
5	Debet.				5				
1897				1897					
Dec.	Aan saldo	f	5000	Dec.	3	Per cheque Privé	f	3000	
"	" Kassa	"	2000	"	3	" zijn wissel No. 6 mem.	"	981	26
"	" de cheque v. Moet & Westr.	"	500	"	31	" cheque van De Geus	"	400	
"	" herwissel No. 6	"	994	"	31	" saldo	"	9995	76
"	" wissel No. 11	"	817						
"	" " 13	"	60						
"	" " 18	"	2500						
"	" cheque van N. N.	"	315						
"	" wissel No. 15	"	2250						
1898	Totaal	f	14377			Totaal	f	14377	02
Jan.	Aan saldo	f	9995						
6									
Jansen & Vink te Hoorn.					Credit.				
6	Debet.				6				
1897				1897					
Dec.	Aan mijn wiss. No. 2 mem. 1	f	634	Dec.	1	Per saldo	f	919	82
"	" kassa	"	220	"	3	" zijne factuur mem 1	"	747	35
"	" korting	"	5	"	24	" " 3	"	152	74
"	" saldo	"	959						
	Totaal	f	1819	1898		Totaal	f	1819	91
			91	Jan.	1	Per saldo	f	959	87

<i>7</i>	<i>Debet.</i>	<i>P. Duiker, te Amsterdam.</i>	<i>Credit.</i>	<i>7</i>
1897	Aan zijn wiss no. 4 mem. 1	f	1 Per saldo	1645 30
Dec.	" " " 5	"	5 " zijne factuur mem. 1	141 75
"	" " " 18	"	13 " " 2	367 85
"	" " Westrum	"		
"	" " saldo	"	Totaal	2154 90
			Per saldo	34 90

8		K. Voet, te Bordeaux.					Credit.		8		
Debet.											
1897	4	Aan mijn wissel No. 6				1897	1	Per saldo	<i>frs</i>		
Dec.		mem. 2				Dec.	16	" zijn her-		2175	05
"	17	mijn wissel No. 5	2031	60	981	"	30	" wissel No. 6		2053	87
"	31	mem. 2	1533	46	740			zijne fac-		301	67
		saldo	956	53	466			tuur mem. 3			
			4530	59	2188	1898				4530	59
						Jan.		Totaal	"	965	53
								Per saldo	"		
										2188	27
										466	35

9		Jan de Vries.		Credit.		9
Debet.						
1897			1897			
Dec.	31	Aan saldo.	Dec.	1	Per 4% Hypotheek	f 30000 —
			1898	1	Per saldo (4% Hypoth.)	f 30000 —
			Jan.			

10		Jan de Vries in Rekening-Courant.		Credit.		11
Debet.						
1897			1897			
Dec.	11	Aan kassa	Dec.	1	Per saldo	f 14452 38
"	31	" Saldo				14452 38
			1898	1	Per saldo	f 13000 —
			Jan.			

5. Wisselboek.

N ^o .	Bedrag.		Datum.	Betaalbaar.		Trekker.	Betrokkene.	Order.	Verdere bestemming.
			1897		1897				
1	fl	291	20	7	Dec.	G. Bijl, Utrecht.	J. de Lange, Almelo.	eigen	7 Dec. geind.
2	"	634	94	5	Jan.	Dezelfde.	O. de Hoog, Gennep.	idem	3/12 Jansen & Vink.
3	"	1209	54	10	"	Moet & Westrum, Leiden.	Kl. Hoek, Breda.	J. de Vries	11/12 verdiscon- teerd.
4	frs.	1523	92	21	"	H. van Os, Rotterdam.	D. Coster, Lyon.	eigen	17/12 K. Voet.
5	fl	1200	—	28	"	H. Wolf, Haarlem.	F. Weber, Zwolle.	J. de Vries	13/12 P. Duiker.
6	frs.	2031	60	3	op vert.	H. van Os, Rotterdam.	D. Coster, Lyon.	dez	4/12 K. Voet.
7	fl	171	50	7	Dec.	G. Bijl, Utrecht.	P. Stolk, Bolsward.	dez	16/12 Retour.
8	"	1000	—	10	Jan.	Moet & Westrum, Leiden.	H. van Os, Rotterdam.	eigen	
9	"	1000	—	10	"	dez	dez	idem	
10	"	1000	—	10	"	dez	dez	idem	
11	"	817	60	14	op vert	dez	E. Meester, Woerden	idem	17/12 H. Vos.
12	"	250	—	14	idem.	dez	dez	idem	17/12 geind.
13	"	2500	—	18	Febr.	mijzelf	H. Wolf, Haarlem.	idem	18/12 H. Vos.
14	"	2500	—	23	"	L. de Haan, Den Haag.	Z. Bork, Bolsward.	H. van Os.	
15	"	2250	—	31	op vert.	mijzelf	H. Wolf, Haarlem.	idem	31/12 H. Vos.

Toelichting: Bij het inventariseeren op ulto December moet men dus de wissels Nos. 8-9-10 en 14 welke nog in de portefeuille zijn, natuurlijk opnemen. Het totaal daarvan bedraagt f5500. Dit boek behoeft niet afgesloten te worden, doch kan men met de boekingen gewoon doorgaan.

Acceptenboek.

N ^o .	Bedrag.		Datum.		Betaal- baar.	Trekker.	Order.	Geac- cepteerd op		Betaald op	
1	fl	1073	33	1897 Oct.	7 Dec.	Jansen & Vink, Hoorn.	Associatie cassa Leidsche Bank. Amsterd. crediet. dez	1897 Nov.	15	1897 Dec.	7
2	"	624	60	"	25	dez		—	—	"	24
3	"	3622	60	Nov.	2	P. Duiker, Amsterdam.		Nov.	30		
4	"	420	—	Dec.	5	dez					

Toelichting: Onder de Passiva moeten bij het inventariseeren op ulto. December de nog loopende accepten, zijnde nos. 3-4 met *f* 4042.60 opgenomen worden. De betrokkene is verplicht den wissel op den vervaldag te betalen en wanneer hij hem geaccepteerd heeft, wordt hij acceptant genoemd.

De trekker is hij, die den wissel uitgeschreven en in omloop gebracht heeft, op hem hebben de endossanten, ingeval van protest, recht van verhaal.

De eerste houder wordt door de order aangewezen, die evenals de volgende endossanten, ingeval van protest, voor de vervulling der wettelijke formaliteiten moet zorg dragen, terwijl de laatste houder verplicht is den wissel op den vervaldag ter betaling aan te bieden.

KLAD-JOURNAAL.

a) Kas, debet volgens kasboek.

Debiteuren en Crediteuren.	Onroerende Goederen.	Wissels.	Goederen.
2000,—	115,50	291,20	85,30
2071,10		1207,50	25,60
2500,—		250,—	15,40
650,—			2000,—
1134,50		1748,70	2126,30
3000,—			
11355,60			

b) Kas, credit volgens kasboek.

Debiteuren en Crediteuren.	Onroerende Goederen.	Roerende Goederen.	Accepten.
2000,—	61,55	65,50	1073,33
220,—	37,50	180,—	624,60
300,—	24,60	85,30	1697,93
1452,38	354,90	330,80	
3972,38	478,55		

Arbeidsloonen.	Onkosten.	Goederen.	Wissels.
390,50	134,60	35,40	2470,12
396,70	63,50	42,50	
401,24	250,—	22,75	
395,80	150,—	100,65	
1584,24	100,—		
	24,96		
	723,06		

c) Debiteuren en Crediteuren debet volgens memoriaal.

Goederen.	Wissels.	Accepten.
411,50	634,94	420,—
5,10	981,26	
689,03	1200,—	
230,15	175,80	
501,91	994,12	
227,70	740,66	
315,30	817,60	
200,—	2500,—	
2580,69	2250,—	
	10294,38	

d) Debiteuren en Crediteuren credit volgens memoriaal.

Wissels.	Piet v. d. Berg.	Goederen.	Debiteuren en Crediteuren.
1200,—	1500,—	747,35	500,—
981,26		141,75	500,—
171,50		20,50	1000,—
3000,—		60,72	
1067,60	Koos Hoek.	367,85	
992,02	1500,—	125,74	Roerende Goederen.
2500,—		145,70	400,—
2250,—		1636,61	
12162,38			

JOURNAAL.

Maand December 1897.

Gr. 1	31	Kas					
		voor f	15346	10			
" 9		Aan Debiteuren en Crediteuren voor			11355	60	
" 3		" Onroerende goederen voor			115	50	
" 2		" Wissels voor			1748	70	
" 5		" Goederen voor			2126	30	
Gr. 9	31	Debiteuren en Crediteuren					
		voor f	3972	38			
" 3		Onroerende goederen voor	478	55			
" 4		Roerende goederen voor	330	80			
" 8		Accepten voor	1697	93			
" 11		Arbeidsloonen voor	1584	24			
" 10		Onkosten voor	723	06			
" 5		Goederen voor	100	65			
" 2		Wissels voor	2470	12	11357	73	
" 1		Aan Kas voor					
		Transporteeren f			26703	83	

Maand December 1897.

		<i>Transport f</i>			26703	83
Gr. 9	31	Debiteuren en Crediteuren				
		voor	13295	07		
"	5	Aan Goederen				
		voor			2580	69
"	2	" Wissels				
		voor			10294	38
"	8	" Accepten				
		voor			420	—
Gr. 2	81	Wissels				
		voor	12162	38		
"	12	Privé Piet van den Berg				
		voor	1500	—		
"	13	" Koos Hoek				
		voor	1500	—		
"	5	Goederen				
		voor	1636	61		
"	9	Debiteuren en Crediteuren				
		voor	1000	—		
"	4	Roerende goederen				
		voor	400	—		
"	9	Aan Debiteuren en Credi- teuren voor			18198	99
		Totaal f			58197	89

Grootboek.

1 Debet.		Kas.				Credit. 1			
1897			1897						
Dec.	1	Voor saldo op de balans	f	690	31	Voor betaald	f	11357	73
"	31	" ontvangen	"	15346	10	" saldo op de balans	"	4678	77
1898				16036	50			16036	50
Jan.	1	Voor saldo op de balans	f	4678	77				

2 Debet.		Wissels.				Credit. 2			
1897			1897						
Dec.	1	Voor de waarde op de balans	f	2876	31	Voor ontvangen	f	1748	70
"	31	" aankoop wissel No. 14	"	2470	12	" Debiteuren en Crediteuren	"	10294	38
"	31	" Debiteuren en Crediteuren	"	12162	38	" de waarde op de balans	"	5500	—
"	31	" winst	"	34	24				
				17543	08			17543	08
Jan.	1	Voor de waarde op de balans	f	5500	—				

Kapitaal Koos Hoek.					Credit. 7
7 Debet.					
1897		1897			
Dec. 31	Voor overdracht op de balans <i>f</i>	30000 —	Dec. 1	Voor zijn vermogen of inbreng <i>f</i>	30000 —
			1898		
			Jan. 1	Voor zijn vermogen of inbreng <i>f</i>	30000 —

Accepten.					Credit. 8
8 Debet.					
1897		1897			
Dec. 31	Voor betaald <i>f</i>	1697 93	Dec. 1	Voor saldo op balans	5320 53
" 31	" saldo op de balans	4042 60	" 31	" Debiteuren en Crediteuren	420 —
		5740 53	1898		5740 53
			Jan. 1	Voor saldo op de balans <i>f</i>	4042 60

Arbeidslooien.				Credit. 11
11	Debet.			
1897		1897		
Dec. 31	Voor betaald	Dec. 31	Voor overdr. n. verl. en winst f	1584 06
	f			

Piet van den Berg, Privé.				Credit. 12
12	Debet.			
1897		1897		
Dec. 31	Voor opgenomen	Dec. 31	Voor saldo	480 06
		" 31	" winstaandeel	1019 94
1898				1500 —
Jan. 1	Saldo			
	f			

13 Debet. Koos Hoek. Privé. Credit. 13

1897	31	Voor opgenomen	f	1897	31	Voor saldo	f	480 05
Dec.				Dec.	31	"	"	1019 95
				"		winstaandeel		
1898								1500 —
Jan.	1	Voor saldo	f					—

14 Debet. Balans. Credit. 14

Dec.	1897			1897			
Dec. 31	Voor kas	f	4678 77	Dec. 31	Voor kapitaal P. v. d. Berg	f	30000 —
" 31	" wissels	"	5500 —	"	" Koos Hoek	"	30000 —
" 31	" onroerende goederen	"	74500 —	" 31	" Accepten	"	4042 60
" 31	" roerende goederen	"	13750 —	" 31	" Debiteuren en Credi-	"	74461 12
" 31	" goederen	"	21435 57		teuren		
" 31	" Debiteuren en Credi-	"					
	teuren	"	17679 27				
" 31	" Privé P. v. d. Berg	"	480 06				
" 31	" Koos Hoek	"	480 05				
			138503 72				138503 72

15 *Debet.* Verlies- en Winstrekening. *Credit.* 15

1897	Voor verlies op:	f	1897	Voor winst op:	f
Dec.	Roerende goederen	124 --	Dec.	Wissels	34 24
"	Onkosten	723 06	"	Onroerende goederen	386 95
"	Arbeidslooien	1584 24	"	Goederen	4050 --
"	Winsttaandeel Piet van den Berg	1019 94			
"	Winsttaandeel Koos Hoek	1019 95			
		4471 19			4471 19

Proefbalans.

Einde December 1897.			Debet.	Credit.
Gr.	1	Kas f	16036 50	11357 73
"	2	Wissels -	17508 84	12043 08
"	3	Onroerende goederen . . -	74228 55	115 50
"	4	Roerende goederen . . . -	13874 —	— —
"	5	Goederen -	22092 56	4706 99
"	6	Kapitaal P. van den Berg -	— —	30000 —
"	7	" Koos Hoek . . . -	— —	30000 —
"	8	Accepten -	1697 93	5740 53
"	9	Debiteuren en Crediteuren -	51140 79	107922 64
"	10	Onkosten -	723 06	— —
"	11	Arbeidsloonen -	1584 24	— —
"	12	Privé Piet van den Berg . -	1500 —	— —
"	13	" Koos Hoek . . . -	1500 —	— —
			201886 47	201886 47
Debiteuren en Crediteuren.				
Gr.	1	G. Bijl, Utrecht f	4829 03	3397 60
"	2	Moet & Westrum, Leiden. -	12934 99	11278 32
"	3	H. Wolf, Haarlem -	12545 41	7950 —
"	4	De Ruiter en Co., Arnhem -	300 —	30300 —
"	5	H. Van Os, Rotterdam. . -	14377 02	4381 26
"	6	Jansen en Vink, Hoorn . -	860 04	1819 91
"	7	P. Duiker, Amsterdam . . -	2120 —	2154 90
"	8	K. Voet, Bordeaux . . . -	1721 92	2188 27
"	9	Jan de Vries *) -	— —	30000 —
"	10	Rek.-Crt. dezelfde -	1452 38	14452 38
			51140 79	107922 64

*) Hierbij dient opgemerkt te worden dat, ofschoon Jan de Vries voor zijne Hypotheek een hoofd krijgt, dit in de Praktijk niet geschiedt, doch zulke posten geboekt worden onder het hoofd „Hypotheek”.

Toelichting: Het spreekt van zelf dat in de voorgaande proefbalans noch de saldo's der Debiteuren en Crediteuren, noch de Balans- en Winst- en Verliesposten in het grootboek meegeteld mogen worden. In de praktijk is deze opmerking vrijwel overbodig omdat deze posten bij het maken der proefbalans nog niet overgeboekt zijn.

De beide gelijke bedragen van *f* 201886,47 in debet en credit bewijzen dat het grootboek sluit.

Bovendien komt dit bedrag ook overeen met:

Bedrag ingaande balans *f* 142688,58

Bij totaal journaal . . „ 58197.89

f 201886.47

Dat het Debiteuren- en Crediteurenboek eveneens klopt, blijkt doordat het totaal der verschillende saldo's gelijk is aan het saldo van de Debiteuren- en Crediteurenrekening in het Grootboek. Zulk een contrôle laat niets te wenschen over.

INVENTARIS voor het op ultimo

		I. Activa.			4678	77
Gr.	1	Kas voor het saldo.	f		5500	—
"	2	Wissels voor het saldo.	"		74500	—
"	3	Onroer. goeder. v. het saldo.	"		13750	—
"	4	Roerende " " " "	"		21435	57
"	5	Goederen " " " "	"			
"	9	Debiteuren en Crediteuren.				
		Voor de navolgende:				
		G. Bijl te Utrecht.	"	1431	43	
		Moet en Westrum te Leiden	"	1656	67	
		H. Wolf te Haarlem	"	4595	41	
		H. van Os te Rotterdam	"	9995	76	17679 27
"	12	Piet van den Berg. Privé				
		Voor opgenomen	"	1500	—	
		Af voor zijn winstaandeel	"	1019	94	480 06
"	13	Koos Hoek. Privé.				
		Voor opgenomen.	"	1500	—	
		Af voor zijn winstaandeel	"	1019	95	480 05
		Totaal Actief.	"			138505 72

afsluiten der rekeningen.

December 1897.

		II. Passiva.			
Gr.	6	Kapitaal Piet van den Berg			
		Voor inbreng f	30000	—	
"	7	Kapitaal Koos Hoek . . . "			
		Voor inbreng "	30000	—	60000 --
"	8	Accepten.			
		Voor deloopende accepten "			4042 60
"	9	Debiteuren en Crediteuren.			
		Voor de navolgende:			
		1e Hypotheek de Ruiter en			
		Co. te Arnhem "	30000	—	
		2e Hypotheek Jan de Vries "	30000	—	
		Jansen en Vink te Hoorn "	959	87	
		P. Duiker te Amsterdam "	34	90	
		K. Voet te Bordeaux			
		frs. 965.53 "	466	35	
		Jan de Vries te Gouda "	13000	—	74461 12
		Totaal Passief "			138503 72

Sluitposten.

1. Kas.

P. B.	f 16036,50	f 11357,73
Inv.	—	„ 4678,77
	<u>f 16036,50</u>	<u>f 16036,50</u>

2. Wissels.

P. B.	f 17508,84	f 12043,08
Inv.	—	„ 5500,—
Winst „	34,24	—
	<u>f 17543,08</u>	<u>f 17543,08</u>

3. Onroerende goederen.

P. B.	f 74228,55	f 115,50
Inv.	—	„ 74500,—
Winst „	386,95	— —
	<u>f 74615,50</u>	<u>f 74615,50</u>

4. Roerende goederen.

P. B.	f 13874,—	—
Inv.	—	f 13750,—
Verlies	—	„ 124,—
	<u>f 13874,—</u>	<u>f 13874,—</u>

5. Goederen.

P. B.	f 22092,56	f 4706,99
Inv.	—	„ 21435,57
Winst „	40,50	— —
	<u>f 26142,56</u>	<u>f 26142,56</u>

6. Kapitaal Piet van den Berg.

P. B.	—	f 30000,—
Inv.	f 30000,—	—
	<u>f 30000,—</u>	<u>f 30000,—</u>

7. Kapitaal Koos Hoek.

P. B.	—	f 30000,—
Inv.	f 30.000,—	—
	<u>f 30.000,—</u>	<u>f 30000,—</u>

8. Accepten.

P. B.	f 1697,93	f 5740,53
Inv.	„ 4042,60	—
	<u>f 5740,53</u>	<u>f 5740,53</u>

9. Debiteuren en Crediteuren.

P. B.	f 51140,79	f 107922,64
Inv.	„ 74461,12	„ 17679,27
	<u>f 125601,91</u>	<u>f 125601,91</u>

10. Onkosten.

P. B.	f 723,06	—
Verlies	—	f 723,06
	<u>f 723,06</u>	<u>f 723,06</u>

10. Arbeidslooien.

P. B.	f 1584.24	—
Verlies	—	f 1584.24
	f 1584.24	f 1584.24

11. Piet van den Berg.

P. B.	f 1500.—	—
Inv.	—	f 480.—
Winstand.	—	„ 1019.94
	f 1500.—	f 1500.—

12. Koos Hoek.

P. B.	f 1500.—	—
Inv.	—	f 480.05
Winstand.	—	„ 1019.25
	f 1500.—	f 1500.—

Toelichting: Door deze sluitposten, die met behulp van de proefbalans en inventaris samengesteld zijn, kan men de balans- en winst- en verliesposten, die in het grootboek overgebracht moeten worden, vormen. De resultaten geven dan ook het idee aan, door welke ontvangsten en uitgaven de netto winst van f 2039.89 ontstaan is.

Bij A. W. SEGBOER, Uitgever, *Den Haag*, is
mede verschenen :

Hoe verzorg ik mijne bloemen ?

PRIJS 35 CENTS.

Zelfonderricht,

Boekhouden enkelvoudige methode.

PRIJS 30 CENTS (geheel compleet).

Zelfonderricht,

Boekhouden dubbele methode.

PRIJS 30 CENTS (geheel compleet).

Zelfonderricht,

Amerikaansch en Geheim-boekhouden.

PRIJS 30 CENTS (geheel compleet).

Het verplegen en opfokken van jonge honden.

PRIJS 25 CENTS.

Leercursus Servaas de Bruin,

Fransch, Engelsch, Duitsch, Deensch, Zweedsch, Maleisch,
Spaansch en Italiaansch, zonder meester.

Fransche, Engelsche en Duitse Handelsoorrespondent.

PRIJS 30 CENTS (geheel compleet).

Raadgevingen voor jonge moeders.

(De plichten der moeder jegens zich zelve.)

PRIJS 45 CENTS.

 Bij alle boekhandelaars verkrijgbaar en tegen
inzending van postwissel of postzegels bij
A. W. SEGBOER, Uitgever, *Den Haag*.

Bij A. W. SEGBOER, Uitgever, den Haag is mede
verschenen :

Hoe bereidt men zich zijne likeuren ?

**Hoe kweekt men fraaie kanarievogels
enz?**

**Wat moet iedere wielrijder onvoor-
waardelijk weten ?**

Verzorg uw kind !

Kinderverpleging in de eerste levensjaren.

100 Recepten

Wat kan men van resten bereiden ?

100 Recepten

Wat kan men van eieren bereiden ?

100 Recepten

Wat kan men van aardappelen bereiden ?

100 Recepten

Hoe bereidt men Soepen ?

100 Recepten

Voor tusschengerechten (entremets).

150 Recepten

Voor smakelijke toespijken.

**Hoe verwijdt men vlekken van
allerlei aard ?**

Raadgever voor alle huisvrouwen.

Prijs van bovenstaande werkjes:

35 Cents.

Bij A. W. SEGBOER, Uitgever, *Den Haag*, is
verschenen:

Het Hypnotisme.

PRIJS 25 CENTS.

Het geheimzinnige uit de Geestenwereld.

PRIJS 25 CENTS.

Muzikaal Woordenboek.

PRIJS 25 CENTS.

Het Spiritisme.

PRIJS 25 CENTS.

Telegraphie zonder draad.

PRIJS 25 CENTS.

Electriciteit.

PRIJS 25 CENTS.

De photographie in natuurlijke kleuren.

PRIJS 25 CENTS.

In den ban van duivelsche krachten.

PRIJS 25 CENTS.

Slaap, Slapeloosheid en Slaapmiddelen.

PRIJS 25 CENTS.

**Bestaat er een leven na dit leven en
een wederzien na den dood?**

PRIJS 25 CENTS.

De Amateur-Photograaf.

PRIJS 25 CENTS.

